

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

eorum conventibus in regno & dominio nostro constitutis, æternam in Domino salutem. Regi Regum, per quem Reges regnant, reverentiam debitam exhibentes, & sponsæ ejus, sanctæ videlicet Ecclesiæ, integram libertatem conservare volentes, pessimam consuetudinem à nobis hæcenus observatam, qua electionem Prælatorum sine nostro consilio & assensu procedere non permittebamus, amore Dei & sanctæ Ecclesiæ, & pro remedio animæ nostræ & parentum nostrorum, relaxamus; vobisque & universis successoribus vestris & conventibus in omni jurisdictione nostra constitutis liberam eligendi facultatem per nos & per omnes successores nostros, assensu regio minime requisito, in perpetuum indulgemus. Hoc solum nobis & successoribus nostris reservantes, ut liberè & canonicè electus, in signum regis fidelitatis nobis & successoribus nostris debeat præsentari. *N O S* igitur devotionem regiam in Domino commendantes, & approbantes in hac parte statutum ipsius, illud auctoritate apostolica confirmamus, & presentis scripti patrocinio communitimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hæc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Corneti III. Kal. Novembris, pontificatus nostri anno decimo.

Post Innocentij tamen pontificatum, Ferdinandus Rex Castellæ contendebat Episcopos eligi non posse absque assensu regio; ut colligitur ex epistola Honorij III. ad Episcopum Burgensem, quæ extat in quinta collectione Decretalium, Titulo de restitutione spoliatorum.

CAPVT XI.
Synopsis.

I. Carolus Martellus episcopatus pro arbitrio dabat. Lux tamen quadam electionis affulsit per illas tempestates.

II. Tum laici fruebantur episcopatibus, ob summam vivendi licentiam. Qua de re Zachariam Pontificem graviter monuit Bonifacius Archiepiscopus Moguntinus. Præcipua verò mali labe sunt Ecclesiæ Remensis, qua per multos annos sine Episcopo fuit.

III. Sub Carlomanno, Martelli filio, instituti Episcopi Principis arbitrio, cum consilio Episcoporum & procerum. Qua de re Francis gratulatur Papa Zacharias in epistola ad eos data.

IV. Idem prorsus actum est à Pippino, Carlomanni fratre, in parte regni qua imperio ejus suberat. qua de re ad Zachariam retulit. Is verò letabundus, ejus alla laudavit.

V. Lupus Ferrariensis dicere videtur Pippinum ita egisse ex privilegio sibi indulto à Zacharia. Sed verba ejus intelligenda sunt de ratificatione Zacharia, non autem de mandato aliquo antecedenti. Bonifacius Moguntinus agnoscebat Principum in hoc electionum negotio auctoritatem.

VI. Pippinus, post adeptum regnum, eundem ordinem tenuit in constituendis Episcopis.

I. **I**NEUNTE autem seculo octavo, cum Dux Francorum Carolus cognovisset

mento Martellus omnia bona ecclesiastica invasisset, episcopatus quoque pro arbitrio tradebat. Attamen inter densas illas tenebras electionis lux quædam affulsit in Aurelianensi civitate anno DCCXVI. quando Eucherius illi Ecclesiæ præfectus est. *Quippe omnis ejus loci plebs congregata, inquit auctor vitæ ejus, ad Carolum inclivum Francorum Principem legatos cum muneribus & humili prece mittit, pro Eucherio scilicet. Ille disponente Domino ratum habuit quod ab eo humiliter poscebant.*

II. Piget sequentis temporis turpitudinem patefacere, quando nulla in Episcopis dignitas, nulla in Ecclesiis disciplina, sed in rerum civilium perturbatione, ecclesiastici quoque ordinis sola vigeat deploranda confusio; adeo ut laici episcopatibus fruerentur. Qua de re Zachariam Papam monuit Bonifacius his verbis anno septingentesimo quadragesimo secundo. *Franci, ut seniores dicunt, plusquam per tempus octoginta annorum synodum non fecerunt, nec Archiepiscopum habuerunt, nec Ecclesiæ canonica jura alicubi fundabant vel renovabant. Modo autem maxima ex parte per civitates episcopales sedes tradite sunt laicis ad possidendam, vel adulteratis Clericis, scortatoribus, & publicanis seculariter ad persfruendum. Hæc perniciose dilapidatio affixit præcipuè Ecclesiæ Remensem, quæ tunc & postea per multos annos sine Episcopo fuit, & res Ecclesiæ de illo episcopatu sunt ablata, & per laicos divisa, sicut & de aliis episcopatibus, ut loquitur Hadrianus primus in privilegio dato Ecclesiæ Remensi apud Flodoardum. Addit autem Bonifacius Carlomannum Ducem Francorum cogitare de synodo congreganda; ut qua collapsa est vel potius, ut ille loquitur, calcata & dissipata religio possit in aliquo corrigi & emendari; petitque à Zacharia ejus habendi Concilij licentiam, quam iste libentissimè concessit.*

III. Carlomannus verò statim Concilium coëgit in Germania, præsentem Bonifacium Legato Papæ: cujus acta confirmata sunt in frequentiore synodo habita apud Liptinas anno septingentesimo quadragesimo tertio. Primo autem prioris illius synodi canone (pulsis, ut par erat, laicis ab episcopatu possessione, imò verò & infamis Clericis, qui redditus suos faciebant) docet Carlomannus se per civitates ordinasse Episcopos per consilium sacerdotum, religiosorum, & optimatum suorum, & constituisse super eos Archiepiscopum, qui est Missus sancti Petri. Hæcque ratione ecclesiastica disciplina emergere cæpit ex priori colluvie, constitutis scilicet Episcopis juxta edictum Clotarij

Regis & formulas quæ sunt apud Marcul-
fum, id est, Principis arbitrio, cum sacer-
dotum & procerum consilio. Qua de syno-
do, post missam relationem à Bonifacio,
Francis gratulatur Zacharias epistola ad eos
data, quæ habetur libro quinto Capitula-
rium capite primo. At verò in epistola data
ad Bonifacium ait actam synodum *medianti-
bus Carlomanno & Pippino excellentissimis filiis
nostris juxta nostrarum syllabarum commonitio-
nem, peragente nostras vices tua sanctitate.*

IV. Non omisit quoque Pippinus ad
eundem Pontificem referre quæ à se de con-
silio Episcoporum constituta erant in Con-
cilio Suesionensi anno DCCXLIV. ubi profite-
tur canone secundo se constituisse Episco-
pos *per consilium sacerdotum & optimatum, &
super eos Archiepiscopum Abel.* At verò lata-
bundus hæc illi & Episcopis Zacharias ref-
cripsit: *Gaudio magno gaudemus in Domino,
addiscentes per relationem sublimissimi atque à
Deo servati predilecti filij nostri Pippini vestram
omnium bonam conversationem, & quod ut in
bonis & Deo placitis dispositionibus unanimes &
cooperatores estis.* Quamvis ejectus postea fue-
rit Abel ab episcopatu Remensi per sum-
mam injuriam, teste Hadriano in superiore
privilegio.

V. Quare quod Lupus Abbas Ferrari-
ensis epist. LXXI. scripsit de facultate con-
cessa Pippino à Zacharia, ut delectos à se
laudabilis instituti viros Ecclesiis vacantibus
Episcopos præficeret, referri debet ad rati-
habitationem Zachariæ, de qua jam locuti su-
mus, potius quam ad mandatum aliquid
antecedens, cujus nulla memoria extat inter
epistolas illius Pontificis ad Gallos & ad Bo-
nifacium datas. Hæc sunt Lupi verba: *Nam
Pippinus, à quo per maximum Carolum & reli-
giosissimum Ludovicum Imperatores duxit Rex
noster originem, exposita necessitate hujus regni
Zacharia Romano Papæ, in synodo cui martyr
Bonifacius interfuit, ejus accepit consensum, ut
acerbitati temporis, industria sibi probatissimo-
rum, decedentibus Episcopis, mederetur.* His
verbis respexit synodum Liptinensem, cui
vice Papæ Bonifacius interfuit: in qua Car-
lomannus suo & Pippini fratris nomine,
qui Dux erat quoque ac Princeps Franco-
rum, constituit Episcopos. Hæc quippe sy-
nodus, teste Zacharia, Pippini & Carlo-
manni studio acta est. Præterea quod geri
incepit in Liptinensi Concilio de consti-
tuendis Episcopis, perfecit Pippinus in Sues-
ionensi. Quod acceptum quoque fuit Sum-
mo Pontifici, qui laudabili Principum ope-
ra Episcopos præfici Ecclesiis in commodum
fidelium, non autem laicos illorum relictibus
frui in religionis ipsius perniciem, ut antea,

perspiciebat. Sanè Bonifacius agnoscebat
Principum in hoc electionum negotio aucto-
ritatem. Quippe satagens de successore sibi
in Ecclesia Moguntina deligendo, cujus rei
sibi gratiam fieri à Zacharia petebat, addit
hoc fieri tamen non posse *si Princeps contrarius
fuerit* in epistola ad Zachariam data anno
septingentesimo quadagesimo primo.

VI. Quam deinde formam secutus fue-
rit Pippinus in regnum evehctus, inquirere su-
perfluum videretur. nec enim à semel assumpta
auctoritate recessit. Quod insinuat in Con-
cilio Vernensi anno DCCXLV. canone secundo,
ubi ait se constituisse Episcopos qui vicem
Metropolitanorum agerent.

CAPVT XII.

Synopsis.

I. Transmissam ab avis ad se potestatem exer-
cuit Carolus Magnus. Hadrianus primus probare
videtur interventionem Principis in constituendis Episco-
pis.

II. Carolus Magnus non renuntiavit huic juri, ta-
meti antiquos canones observari jussit. Nihil interim
turbarum excitatum est ob electiones Episcoporum.

III. Suspicari posset aliquis eum neglexisse jura
electionum, auctoritate synodi Romana fulsum. Hanc
synodum falsam esse scripsit Baronius. Primus om-
nium Sigebertus mentionem illius fecit.

IV. Referuntur duo præcipua argumenta quibus
nititur Baronius ad convincendam falsitatem hujus
Concilij.

V. Tertium argumentum à Baronio allatum,
parvi momenti est; eique nullo negotio responderi
potest.

VI. Refellitur quartum illius argumentum.

VII. Fallitur Baronius, cum existimat vocem In-
vestiturae nondum fuisse repertam ævo Caroli; magni.

VIII. Sextum argumentum robustum est. Pe-
titur autem ex Romani Pontificis electione.

IX. Falsitas ejusdem synodi tribus aliis argumen-
tis probatur, quæ sunt magni momenti.

X. Attamen licet de falsitate hujus synodi constet,
impostor dici non potest Sigebertus. Laudare enim
hujus rei auctorem potest Leonem octavum sedis apo-
stolice invasorem. Sed hanc auctoritatem falsi quoque
arguere nititur Baronius, irrito conatu.

XI. Sigebertus epocham sive temporis assigna-
tionem addidit de suo, itémque numerum Episcopo-
rum & Abbatum.

I. **T**RANSMISSAM ab avis ad se po-
testatem exercuit Carolus magnus.
Invasas enim à laicis possessiones episcopa-
tus Remensis, sede illa per aliquot annos va-
cante, restitui curavit Tilpino, quem illi Ec-
clesiæ præfecerat, & ab Hadriano Pallium il-
li concedi postulaverat, ut patet ex Privile-
gio superius laudato; in quo Papa probare
quoque videtur Principis interventionem in
constituendis Episcopis. Quippe idem Ha-

Wile Notæ Balu-
zi ad Epist. 81.
Lupi Ferrar. & in
appendice eam-
dem Notarum.